

Gabriela Łącka

"Błogosławiony Emil Szramek : Męczennik" : promocja książki : Katowice, 5 listopada 2013 roku

Fides: Biuletyn Bibliotek Kościelnych 1 (38), 257-260

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

GABRIELA ŁĄCKA¹

BŁOGOSŁAWIONY EMIL SZRAMEK. MĘCZENNIK. **PROMOCJA KSIĄŻKI**

(Katowice, 5 listopada 2013 roku)

Piątego listopada na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego odbyła się promocja książki *Błogosławiony Emil Szramek. Męczennik*, wydanej nakładem wydawnictwa Emmanuel.

Pozycja ta otwiera nową serię wydawniczą „Źródła do dziejów Kościoła katolickiego na Górnym Śląsku”, która nawiązuje do zainicjowanej w okresie międzywojennym serii „Fontes”, wydawanej przez Towarzystwo Przyjaciół Nauk na Śląsku, której prezesem był ks. Emil Szramek². Uczestnikami i redaktorami nowej serii są historycy ze środowiska skupionego wokół Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego, Archiwum Archidiecezjalnego oraz Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach.

Błogosławiony ks. Emil Szramek należał do najwybitniejszych duszpasterzy na Śląsku. Urodził się w Tworkowie koło Raciborza. W okresie międzywojennym i w czasie II wojny światowej był proboszczem w parafii Mariackiej (Niepokalanego Poczęcia NMP) w Katowicach. Znany był jako badacz historii i kultury śląskiej, mecenas sztuki i budowniczy katowickiej katedry, a także jako żarliwy duszpasterz, patriota, działacz społeczny i narodowy w okresie

¹ Biblioteka Teologiczna Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

² *Błogosławiony Emil Szramek. Męczennik*, pod. red. J. Myszcza, Źródła do dziejów Kościoła katolickiego na Górnym Śląsku 1, Katowice 2013, s. 10.

powstań śląskich oraz plebiscytu. Trzynastego stycznia 1942 roku zginął śmiercią męczeńską w obozie koncentracyjnym w Dachau. W 1992 roku papież Jan Paweł II beatyfikował go w gronie 108 męczenników II wojny światowej.

Uczestnikami spotkania byli pracownicy naukowcy Wydziału Teologicznego, studenci, historycy i poloniści z Uniwersytetu Śląskiego, przedstawiciele Instytutu Pamięci Narodowej i Archiwum Archidiecezjalnego w Katowicach, osoby z instytucji kulturalno-oświatowych oraz zainteresowani z parafii Mariackiej.

Zgromadzonych gości powitał ks. prof. Antoni Bartoszek, dziekan Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego, który wyraził radość z ukazania się na rynku wydawniczym książki zawierającej niepublikowany dotąd materiał źródłowy, stanowiący ważne źródło w pracy każdego historyka.

Do stołu prezydialnego moderator spotkania i redaktor serii, ks. prof. Jerzy Myszor, zaprosił abp. seniora Damiana Zimonia, który w latach 1975-1985 był proboszczem parafii Mariackiej, oraz proboszcza ks. Andrzeja Suchonia – aktualnego proboszcza tej parafii.

Prezentacja książki rozpoczęła się od obejrzenia pokazu slajdów przedstawiających życie i działalność ks. Szramka, a także jego korespondencję w postaci listów pisanych z obozu do rodziny i do ówczesnego proboszcza parafii Mariackiej, ks. Wilhelma Pnioka. Większość z tych dokumentów, dzięki życzliwości rodziny ks. Szramka, znalazła się w książce.

Rozpoczynając dyskusję, autor książki zwrócił się do ks. abp. Damiana Zimonia z pytaniem o to, jaka była parafia Mariacka.

Arcybiskup zwrócił uwagę na tablicę pamiątkową znajdującą się w kościele Mariackim, upamiętniającą ks. Emila Szramka i ks. Józefa Czempieła. Przypomniał również historię powstania portretów ks. Szramka i ks. Czempieła, które na jego zlecenie namalował Witold Pałka. Obrazy te zostały następnie przekazane Wydziałowi Teologicznemu we Wrocławiu, aby wizerunki tych dwóch wybitnych duszpasterzy były przykładem dla młodych seminarzystów. Ks. abp Damian Zimoń wyraził również życzenie, aby portrety takie znalazły swoje miejsce w kaplicy seminarystów Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego, przypominając w ten sposób o świętości kapłańskiej. Biskup senior nawiązał również do powstania gabinetu

bł. ks. Szramka, który zorganizowano w Czytelni Głównej Biblioteki Śląskiej, a także do powołania Funduszu Stypendialnego Archidiecezji Katowickiej im. bł. ks. Emila Szramka, który wspomaga finansowo młodych, zdolnych i niezamożnych uczniów i studentów³.

Włączając się do dyskusji, ks. Andrzej Suchoń stwierdził, że po stać ks. Szramka jest stale obecna w kościele Mariackim, chociażby poprzez ustanowioną w 2009 roku nagrodę jego imienia, przyznawaną w teże świątyni osobie „oznaczającej się szczególnie wielką i znaczącą działalnością na rzecz dzisiejszych Katowic” w dziedzinach, które bliskie były bł. ks. Emilowi Szramkowi. Błogosławiony kapłan angażował się w działalność charytatywną, edukację, integrację społeczną, ekumenizm, biblioznawstwo, sztukę, piśmiennictwo i muzykę. Wśród wyróżnionych tą nagrodą znalazł się w 2011 roku ks. abp Damian Zimoń. Ks. Suchoń dodał również, że dzięki stałym i serdecznym kontaktom z rodziną ks. Szramka udało się odzyskać wiele osobistych pamiątek należących do błogosławionego, które obecnie znajdują się w parafii Mariackiej.

Należy podkreślić, że ks. Jerzy Myszor podczas pracy nad książką spotkał się z siostrzeńcem ks. Szramka, ks. Josefem Hanusem. Wspominając to spotkanie, ksiądz profesor powiedział: „Liczyłem na to, że nasiąknę mentalnością osoby, która należała do rodziny błogosławionego”. Dodał również: „ks. Hanus miał być lustrem, w którym chciałem się przejrzeć”. Ks. Myszor stwierdził ponadto, że powstanie tej książki nie byłoby możliwe bez pomocy rodziny, a szczególnie siostrzenicy Małgorzaty, w której posiadaniu były wszystkie listy ks. Szramka. Jej nieoceniona pomoc w interpretacji tych tekstów pozwala spojrzeć na ich autora z bardziej osobistej strony.

Ciekawym przyczynkiem do dyskusji stała się prezentacja albumu rodzinnego przez prof. Krystynę Heską-Kwaśniewicz. Album ten подарował ks. Emil Szramek dziadkowi pani profesor, Zygmunтови Gaudnikowi. Sama profesor Heska-Kwaśniewicz potwierdziła, że wzrastała w kulcie ks. Szramka, gdyż bywał on częstym gościem w domu rodzinnym.

³ PAP, *Gabinet bł. Ks. Emila Szramka w Bibliotece Śląskiej*, <http://info.wiara.pl/doc/1354059.Gabinet-bl-ks-Emila-Szramka-w-Bibliotece-Slaskiej>, 18.11.2013; P. Kucharczyk, *Gabinet ks. Szramka otwarty*, <http://katowice.gosc.pl/doc/1354081.Gabinet-ks-Szramka-otwarty>, 18.11.2013.

Na zakończenie ks. abp Damian Zimoń stwierdził, że spotkanie to powinno być ważnym elementem dalszych działań, zwłaszcza w kierunku kanonizacji. Stwierdził także, że w ponad 2000-letniej historii Kościoła kult świętych męczenników pełni bardzo ważną rolę.

Podsumowując spotkanie, ks. Jerzy Myszor wyraził wdzięczność tym wszystkim, którzy przyczynili się do powstania książki. Szczególne podziękowania skierował do ks. abp. Damiana Zimonia, z którym prowadził konsultacje dotyczące znajomości biskupa Bednorza z ks. Szramkiem, a także do ks. Andrzeja Suchonia, który udostępnił archiwum parafii. Autor podziękował również redaktorom, recenzentom i wydawnictwu Emmanuel. Zachęcił wszystkich do lektury nowej publikacji, gdyż zgromadzone w niej materiały źródłowe pozwalają na zbudowanie obrazu kapłana, Polaka, męczennika, niezłomnego świadka wiary w umęczonego, ale i zmartwychwstałego Chrystusa. Redaktor serii poinformował o ukazaniu się kolejnych dwóch tomów pt. *Biskup Józef Gawlina w Związku Sowieckim* oraz *Księgi metrykalne w Archiwum Archidiecezjalnym w Katowicach*, a także o planach wydawniczych na następny rok.